

**Онако
како
Човек
Мисли**

ЏЕЈМС АЛЕН

Онако Како Човек Мисли

ЏЕЈМС АЛЕН

СА ЕНГЛЕСКОГ НА СРПСКИ ПРЕВЕО
МИХАИЛО

ИЗДАЈЕ SURI TRANSLATIONS

www.SuriTranslations.com

[Twitter @ SuriTranslate](https://twitter.com/SuriTranslate)

Оригинална књига је јавно доступна у Сједињеним Америчким Државама и многим другим земљама. Овај превод је ауторско право Suri Translations од 2022. Објављено у Сједињеним Америчким Државама.

Аутор илустрације на насловној страни ("Philosophical Thinking Greek Statue") је Дарен Табанера.

Садржај

УВОД.....	3
ПРЕДГОВОР	4
МИСАО И КАРАКТЕР	5
УТИЦАЈ МИСЛИ НА ОКОЛНОСТИ	7
УТИЦАЈ МИСЛИ НА ЗДРАВЉЕ И НА ТЕЛО	15
МИСАО И СВРХА	17
МИСАО КАО ФАКТОР У ПОСТИГНУЋУ	19
ВИЗИЈЕ И ИДЕАЛИ	22
СПОКОЈСТВО	25

УВОД

Овај српски превод револуционарног дела Џејмса Алена “Онако како човек мисли” је већ одавно закаснео. Први пут објављена 1903. у Енглеској, ова кратка књига се и даље сматра класиком међу књигама о “самопомоћи”.

Џејмс Ален био је познат по својим филозофским текстовима и био је еминентни писац у жанру самопомоћи. Преко 100 година после објављивања, ова кратка књига и даље има утицај на многе људе у данашње време. У овој књизи, он је црпео са мноштва различитих извора, од Библије краља Џејмса до будистичких учења.

Можда је овај јединствени приступ учинио да се мудрост из ње пренесе изван граница Енглеске.

У филму Френсиса Форда Кополе, *Улична школа*, приказан је лик који чита ову књигу. Кантаутор Ричард Макс увек држи поред себе један њен примерак. Она је утицала подједнако и на репере и на рок музичаре.

А ово је само мали број примера како је ова књига помагала људима да теже ка великим стварима.

Нека учини исто то и за вас.

SURI TRANSLATIONS
НОВЕМБАР 2022

ПРЕДГОВОР

ОВА књижица (резултат промишљања и искуства) нема за циљ да буде исцрпна анализа теме о којој се много писало, снаге мисли. Она радије подстиче него што објашњава, пошто је њен циљ да стимулише мушкарце и жене да открију и схвате истину да—

"Они сами стварају себе."

захваљујући мислима, које они одабирају и охрабрују; да је свест мајстор-ткач, и унутрашњег плашта самог карактера, и спољашњег плашта околности, и да, као што су до сада можда ткали у незнању и болу, сада могу ткати у просветљењу и срећи.

ЏЕЈМС АЛЕН.

АВЕНИЈА БРОУД ПАРК,
ИЛФРАКОУМ,
ЕНГЛЕСКА

МИСАО И КАРАКТЕР

АФОРИЗАМ "Онако како човек мисли у својој души, такав и јесте," не само да обухвата целину људског бића, већ је тако свеобухватан да достиже свако стање и сваку околност у човековом животу. Човек је буквално *оно што мисли*, јер је његов карактер комплетан збир свих његових мисли.

Као што биљка изниче из семена, и без њега не би могла, тако и сваки поступак човека изниче из скривених семена његове мисли, и не би се могао појавити без њих. Ово важи подједнако за оне поступке који се називају "спонтаним" и "без предумишљаја" као и за оне, који су намерно изведени.

Поступак је цвет мисли, а радост и патња су њени плодови; на тај начин човек бере слатке и горке плодове свог сопственог узгајалишта.

"Мисао у свести створи нас. Што јесмо
Мишљу је сковано и изграђено. Ако наша свест има
Зле мисли, бол нас прогања као што иде
Точак за воловима....

..Ако не попусти човек
У чистоти мисли, радост га прати
Као и сопствеа сенка —довек."

Човек ја настао по законима, а не као вештачка творевина, и узрок и последица су исто тако апсолутни и неизменљиви у скривеном царству мисли као и у свету видљивих и материјалних ствари.

Племенит и божански карактер није последица наклоности или среће, већ је природан резултат непрестаног напора у правилном размишљању, ефекат дуго неговане повезаности са божанским мислима. Низак и дивљачки карактер, по истом процесу, јесте резултат непрестаног одржавања покварених мисли.

Човека ствара или уништава он сам; у арсеналу мисли он израђује оружја којима уништава себе; он такође обликује алате којима гради за себе рајске куће радости и снаге и мира.

Правим избором и искреном применом мисли, човек се успиње до Божанског Савршенства; злоупотребом и лошом применом мисли, он се спушта испод нивоа дивље животиње. Између ове две крајности, ми смо сви разни ступњеви карактера, а човек је њихов творац и господар.

Од свих дивних истина које се односе на душу, а које су враћене у живот и изнете на светлост у овом добу, ни једна није пријатнија ни плодноснија божанским обећањем и поуздањем од ове – да је човек господар мисли, вајар карактера, и онај који ствара и обликује услове, средину, и судбину.

Као биће од Снаге, Интелигенције и Љубави, и као господар својих сопствених мисли, човек држи кључеве сваке ситуације, и садржи у себи онај фактор промене и обнове којим може да претвори себе у оно што хоће.

Човек је увек господар, чак и у свом слабијем и најзапуштенијем издању; али у својој слабости и пропадању он је будаласт господар који погрешно управља својим “укућанима”.

Када почне да размишља о свом стању, и да вредно трага за Законом на коме се заснива његово биће, он онда постаје мудар господар, који усмерава своје енергије паметно, и обликује своје мисли до плодноних исхода.

Такав је *свестан* господар, а човек може постати такав само откривајући у себи законе мисли; а то откриће је потпуно ствар праксе, самоанализе, и искуства.

Само уз много трагања и копања, долази се до злата и дијаманата, а човек може да пронађе сваку истину која је везана за његово биће, ако хоће да копа дубоко у руднику своје душе; а да је он творац свог карактера, вајар свог живота, и градитељ своје судбине, он може непогрешиво доказати, ако хоће да посматра, контролише и мења своје мисли, пратећи њихове ефекте на себе, на друге, и на његов живот и околности, повезујући узрок и последицу са стрпљивом праксом и истраживањем, и користећи свако своје искуство, чак и најтривијалнији, свакодневни догађај, као средство за добијање сазнања о себи које је Разумевање, Мудрост, Снага.

У овом упутству је, као ни у једном другом, апсолутни закон да “Ко тражи, наћи ће; и ко куца отвориће му се;” јер само стрпљењем, праксом, и непрекидним покушавањем може човек ући на Врата Храма Знања.

УТИЦАЈ МИСЛИ НА ОКОЛНОСТИ

ЧОВЕКОВА свест може се упоредити са баштом, која може бити паметно одржавана или пуштена да дивље расте; али била она одржавана или запуштена, она мора, и хоће, да *раћа*. Ако се у њу не *унесе* корисно семе, онда ће обиље бескорисног коровског семења *пасти* на њу, и наставиће да производи своју врсту.

Баш као што баштован негује своју парцелу, одстрањујући из ње коров, и гајећи цвеће и плодове који су му потребни, тако и човек може да брине о башти своје свести, чупајући све погрешне, бескорисне и прљаве мисли, и одгајајући до савршенства цвеће и плодове правих, корисних и чистих мисли.

Следећи овај процес, човек пре или касније открије да је он главни баштован своје душе, управитељ свог живота. Он такође открива, у себи законе мисли, и разуме, са све већом тачношћу, како мисаоне снаге и елементи свести делују у обликовању његовог карактера, околности и судбине.

Мисао и карактер су једно, и како се карактер може манифестовати и открити себе само кроз средину и околности, увек ће се увидети да су спољашњи услови живота неке особе складно повезани са њеним унутрашњим стањем.

Ово не значи да су човекове околности у било ком датом времену показатељ целог његовог карактера, већ да су те околности толико блиско повезане са неким виталним мисаоним елементом у њему самом да, у том тренутку, оне јесу неопходне за његов развитак.

Сваки човек је ту где јесте по закону свог бића; мисли које је он уградио у свој карактер довеле су га ту, и у уређењу његовог живота нема елемената случаја, већ је све резултат закона који не може да греши. Ово исто толико важи за оне који се осећају “неусклађено” са својом околином као и за оне који су задовољни њоме.

Као биће које напредује и развија се, човек је ту где јесте да би могао научити да може да расте; и када научи духовну лекцију коју му неке околности пружају, оне пролазе и уступају место новим околностима.

Човек је под ударом околности све док за себе верује да је биће спољашњих околности, али када схвати да је он креативна снага, и да може да заповеда скривеном тлу и семењу свога бића из којих околности израстају, он онда постаје законити господар самог себе.

Да околности израстају из мисли зна сваки човек који је у било ком периоду времена практиковао самоконтролу и самопречишћење, је ће он запазити да је измена у његовим околностима била у тачној пропорцији са његовим измењеним менталним стањем.

Толико је истинито то да, када се човек искрено посвети томе да поправи грешке у свом карактеру, и прави брз и приметан напредак, он нагло пролази кроз читав низ пертурбација.

Душа привлачи оно што тајно чува; оно што воли, а такође и оно чега се плаши; она достиже висине вољених тежњи; она пада на ниво својих необузданих жеља, - а околности су средство којим душа добија оно што јој припада.

Свако мисаоно семе које смо посејали или дозволили да падне у свест, и да се укорени тамо, производи оно што је његово, цветајући раније или касније у дело, и рађајући своје сопствене плодове прилика и околности. Добре мисли рађају добар плод, лоше мисли лош плод.

Спољашњи свет околности обликује се према унутрашњем свету мисли, а пријатне и непријатне спољашње околности истовремено су фактори, који доприносе крајњој добробити појединца. Као жетелац своје сопствене летине, човек спознаје и патњу и блаженство.

Следећи најдубље жеље, тежње, мисли, којима дозвољава да доминирају њиме (идући за фатаморганама нечистих маштарија или поуздано ходајући друмом снажног и узвишеног напора), човек најзад стиже до њиховог сазревања и испуњења у спољашњим условима његовог живота. Закони раста и прилагођавња испуњавају се свуда.

Човек не доспева у убожницу¹ или затвор тиранијом судбине или околности, већ стазом покварених мисли и ниских жеља. Нити ће се човек чистог ума изненада спустити до злочина услед стреса од било које обичне спољне силе; злочиначка мисао је дуго била тајно храњена у његовом срцу, а прилика је открила њену нагомилану снагу.

Околност не чини човека; она га открива њему самом. Не може постојати такво стање као што је спуштање у грех и његова пратећа патња изван грешних мисли, или узлажење у врлину и чисту срећу без непрестаног одржавања тежњи

---

¹ Некадашње добротворно прихватилиште за сиромашне и немоћне

за врлином; и човек, према томе, као господар и владалац мисли, јесте творац себе самога, који обликује и ствара околну средину.

Чак и на рођењу, душа добија оно што јој припада и кроз сваки корак њеног земаљског ходочашћа она привлачи оне комбинације услова које је разоткривају, које су одраз њене сопствене чистоте и, загађености, њене снаге и њене слабости.

Људи не привуку оно што *хоће*, већ оно што *јесу*. Њихови хирови, пориви, и амбиције саплићу се на сваком кораку, али њихове најдубље мисли и жеље хране се својом сопственом храном, била она прљава или чиста.

“Божанство које влада исходима наших намера” је у нама, то смо сами ми. Човека окува само он сам: мисао и дело су тамничари Судбине – они заробљавају, пошто су ниски; они су такође и анђели Слободе – они ослобађају, пошто су племенити.

Не добија човек оно што жели и за шта се моли, већ оно што праведно заслужује. Његове жеље и молитве бивају услишене и добијају одговор само када су усклађене са његовим мислима и делима.

У светлости ове истине, шта је, онда, значење “борбе против околности”? То значи да се човек непрестано буну против *ефекта* споља, док све то време он храни и одржава његов *узрок* у свом срцу. Тај узрок може узети облик свесног греха или несвесне слабости; али штогод да је, он тврдоглаво уназађује напоре његовог власника, и на тај начин гласно тражи лек.

Људима је стало да поправе своје околности, али нису вољни да поправе себе; они према томе остају везани. Човек који не стрепи од разапињања себе на крст никада неће пропустити да испуни циљ коме тежи свим срцем. Ово важи и за земаљске и за божанске ствари.

Чак и човек чији је једини циљ да стекне богатство мора бити спреман да чини велике личне жртве пре него што достигне свој циљ; а колико тек више онај који би да оствари снажан и добро постављен живот?

Ево човека који је очајно сиромашан. Њему је веома стало да се његове околине и удобност његовог дома поправе, а ипак све време он забушава са својим радом, и сматра да је оправдано што покушава да превари свог послодавца правдајући то недовољно великом платом.

Такав човек не разуме ни најједноставније рудименте оних принципа који су основа истинског напретка, и не само да је тотално недорастао томе да се издигне из свог очајног стања, већ уствари привлачи на себе још дубље очајање гајећи, и понашајући се на основу лењих, варљивих и кукавичких мисли.

Ево богатог човека који је жртва болне и упорне болести као резултата прождрљивости. Он је вољан да да велике суме новца да је се отараси, али неће да жртвује своје прождрљиве жеље.

Он хоће да задовољи свој укус за богатим и неприродним јелима а да такође има и своје здравље. Такав човек је потпуно недорастао томе да има здравље, јер није научио ни најосновније принципе здравог живота.

Ево послодавца који је усвојио непоштене мере да би избегао плаћање прописане зараде, и, у нади да ће остварити веће профите, смањује плате својих радника.

Такав човек је потпуно недорастао томе да просперира, и када банкротира, и у погледу репутације и у погледу богатства, он окривљује околности, не знајући да је он једини творац свога стања.

Убацио сам ова три случаја само као илустрацију истине да је човек узроковач (иако скоро увек несвесно) својих околности, и да, док тежи ка добром исходу, он непрестано омета његово испуњење охрабрујући мисли и жеље које се не могу никако ускладити са тим исходом.

Овакви случајеви могли би се умножавати и варирати скоро бесконачно, али то није неопходно, пошто читалац може, ако тако одлучи, да прати деловање закона мисли у својој сопственој свести и животу, и док то не уради, обичне спољашње чињенице не могу служити као основа за расуђивање.

Околности, међутим, толико су компликоване, мисао је тако дубоко укореењена, а услови среће толико варирају, јако много од појединца до појединца, да целокупно човеково душевно стање (иако може бити познато њему) не може да се процени од стране неког другог само по спољашњем изгледу његовог живота.

Неки човек може бити поштен у одређеним аспектима, а ипак трпети оскудице; неки човек може бити непоштен у одређеним аспектима, а ипак стећи богатство; али закључак који се обично доноси да један човек није успео *због свог нарочитог поштења*, а да је други просперирао *због свог нарочитог непоштења*, јесте резултат површног просуђивања, које претпоставља да је

непоштен човек скоро потпуно покварен, а да је поштен човек скоро потпуно праведан.

У светлости дубљег знања и ширег искуства налазимо да је такав суд погрешан. Непоштени човек може имати неке задивљујуће врлине, које овај други нема, а поштен човек грозне грехове, који су код оног другог одсутни. Поштен човек пожњеће добре резултате својих поштених мисли и дела; он такође навлачи на себе патње, које производе његови грехови. Непоштен човек на исти начин убира своје сопствене патње и срећу.

За људску сујету пријатно је да верује да човек трпи због своје врлине; али док човек не избаци сваку болесну, горку, и прљаву мисао ис своје свести, и док не спере сваку грешну мрљу из своје душе, он не може бити у положају да зна и да прогласи да су његове патње резултат његових добрих, а не његових лоших особина; и на путу ка, а ипак много пре него што се примакне, том врхунском савршенству, он ће открити, радећи у својој свести и животу, тај Велики Закон који је апсолутно праведан, и који не може према томе, прогласити добро за зло, зло за добро.

У поседу таквог знања, он ће онда знати, гледајући уназад на своје незнање и слепило, да његов живот јесте, и да је увек био, праведно уређен, и да су сва његова прошла искуства, добра и лоша, била поштени производ њега самог у развоју, иако још неразвијеног.

Добре мисли и дела никада не могу произвести лоше резултате; лоше мисли и дела не могу никада произвести добре резултате. Скоро као да кажемо да из кукуруза не може произаћи ништа осим кукуруза, а из коприве ништа сем коприве.

Људи разумеју овај закон у природном свету, и раде према њему; али мало њих га разуме у менталном и моралном свету (иако је његово деловање тамо исто толико просто и без одступања), и они, према томе, не сарађују са њим.

Патња је увек последица погрешне мисли у неком аспекту. То је показатељ да појединац није у складу сам са собом, са Законом његовог бића.

Једина и врхунска корист патње је да прочишћава, да спаљује све оно што је бескорисно и загађено. Патња престаје за онога ко је чист. Нема сврхе сагоревати злато пошто је уклоњена шљака, и савршено чисто и просветљено биће не може да пати.

Околности које човек налази у патњи, су резултат његове сопствене менталне хармоније. Околности које човек налази у блаженству, су резултат његове сопствене менталне хармоније. Блаженство, а не материјално поседовање, је мера исправне мисли; очајање, а не недостатак материјалног поседовања, је мера погрешне мисли.

Човек може бити проклет а богат; он може бити благословен а сиромашан. Благословеност и богатство су заједно само онда када се богатство исправно и мудро користи; а сиромашан човек пада у очајање само онда када сматра оно што га је снашло за терет који му је неправедно наметнут.

Потреба и задовољење су две крајности очајања. Они су обадвоје подједнако неприродни и резултат су менталног поремећаја. Човек није у исправном стању док није срећно, здраво, и просперитетно биће; а срећа, здравље и просперитет су резултат складног прилагођавања унутрашњег са спољашњим, човека са његовом околином.

Човек почиње да буде човек тек када престане да цвили и псује, и почне да тражи скривену правду која регулише његов живот. А када прилагоди своју свест том регулишућем фактору, он престаје да оптужује друге као узрок свога стања, и изграђује себе у снажним и племенитим мислима; престаје да се отима од околности, већ почиње да их *користи* као помагала за свој бржи напредак, и као средство да открије скривене силе и могућности у себи.

Закон, а не збрка, је доминантни принцип у универзуму; правда, не неправда, је душа и супстанца живота; а праведност, а не поквареност, је обликујућа и покретачка сила у духовном управљању светом.

Пошто је то тако, човек не може да и сам не буде какав треба, да би могао открити да је универзум онакав какав треба; и за време процеса исправљања себе он ће открити да, док мења своје мисли о стварима и другим људима, те ствари и ти други људи мењају се према њему.

Човек може бити проклет а богат; он може бити благословен а сиромашан. Благословеност и богатство су заједно само онда када се богатство исправно и мудро користи; а сиромашан човек пада у очајање само онда када сматра оно што га је снашло за терет који му је неправедно наметнут.

Потреба и задовољење су две крајности очајања. Они су обадвоје подједнако неприродни и резултат су менталног поремећаја. Човек није у исправном стању док није срећно, здраво, и просперитетно биће; а срећа,

здравље и просперитет су резултат складног прилагођавања унутрашњег са спољашњим, човека са његовом околином.

Доказ ове истине је у свакој особи, и он тиме признаје да је лако истраживати систематском интроспекцијом и самоанализом. Нека човек радикално измени своје мисли, и биће запањен наглом трансформацијом коју ће ово извршити у материјалним условима његовог живота.

Људи замишљају да се мисао може држати скривеном, али не може; она се хитро кристалише у навику, а навика се отврдњује у околност.

Дивљачке мисли кристалишу се у навике опијања и сензуалности, које се отврдњују у околности осиромашења и болести: прљаве мисли сваке врсте кристалишу се у маласкале и збркане навике, које се отврдњују у збуњујуће и непријатељске околности: мисли о страху, сумњи и неодлучности кристалишу се у слабе, кукавичке и неодлучне навике, које се отврдњују у околности неуспеха, потреба и ропске зависности: лење мисли кристалишу се у навике нечистоће и непоштења, које се отврдњују у околности гадости и просјаштва: мрзилачке и осуђујуће мисли кристалишу се у навике оптуживања и насиља, које се отврдњују у околности повреда и прогањања: себичне мисли свих врста кристалишу се у навике бриге само о самом себи, које се отврдњују у околности мање или више несреће.

С друге стране, дивне мисли свих врста кристалишу се у навике узвишености и доброте, које се отврдњују у срдачне и сунчане околности: чисте мисли кристалишу се у навике умерености и самоконтроле, које се отврдњују у околности спокоја и мира: мисли о храбрости, самопоуздању, и одлучности кристалишу се у одважне навике, које се отврдњују у околности успеха, обиља и слободе: енергичне мисли кристалишу се у навике чистоће и вредноће, које се отврдњују у околности пријатности: благе и опраштајуће мисли кристалишу се у навике нежности, које се отврдњују у заштитничке и предострожне околности: мисли љубави и несебичности кристалишу се у навике заборављања на себе ради других, што се отврдњује у околностима сигурног и трајног просперитета и истинског богатства.

Један одређен след мисли на коме се инсистира, било да је добар или лош, не може пропустити да произведе резултате и у карактеру и у околностима. Човек не може директно бирати своје околности, али може бирати своје мисли, и тако индиректно, ипак сигурно обликовати своје околности.

Природа помаже сваком човеку да дође до испуњења оних мисли, које он највише подстиче, и пружене су прилике које ће најбрже изнети на површину и добре и зле мисли.

Нека човек одустане од грешних мисли, и сав свет ће омекшати према њему, и биће спреман да му помогне; нека одбаци своје слабе и болесне мисли, и гле, прилике ће искакати са сваке стране да помогну његовој јакој одлучности; нека охрабри добре мисли, и зла судбине га неће бацити у очај и срамоту.

Свет је ваш калеидоскоп, и променљиве комбинације боја које вам он приказује у сваком следећем моменту, су вешто прилагођене слике ваших мисли које су непрестано у покрету.

"Дакле бићеш то што ћеш хтети;
Нек неуспех нађе објашњење
У јадној речи, 'окружење,'
Ал' дух је презре и слободан лети.

"Завлада временом, свемир покори;
Застраши Случај, лажова хвалисавог,
И тиранску Околност убеди да свог
Престола се одрекне, и као слуга тавори.

"Воља човека, та невиђена сила,
Која је изданак бесмртној Души,
До сваког циља пут ће да пробуши,
Макар се гранитна стена испречила.

"Не буди нестрпљив због застоја
Већ чекај ко онај што зна шта следи;
Кад дух устане и заповеди
Помоћ богова биће твоја."

УТИЦАЈ МИСЛИ НА ЗДРАВЉЕ И НА ТЕЛО

ТЕЛО је слуга свести. Оно слуша рад свести, било да је он намерно одабран или аутоматски испољен. На захтев недозвољених мисли тело тоне нагло у болест и пропадање; на заповест драгих и лепих мисли оно постаје обавијено младошћу и лепотом.

Болест и здравље, као околности, имају корен у мисли. Болешљиве мисли ће се испољити кроз болешљиво тело. Дешавало се да мисли о страху убију човека брзо као метак, и оне непрестано убијају хиљаде људи исто толико сигурно иако мање брзо. Људи који живе у страху од болести су људи који је добијају.

Тескоба брзо деморалише цело тело, и отвара га за улазак болести; док прљаве мисли, чак и ако нису физички остварене, убрзо разбијају нервни систем.

Снажне, чисте и срећне мисли изграђују тело у животној снази и лепоти. Тело је осетљив и пластичан инструмент, који одговара спремно на мисли којима га притискамо, и навикнуте мисли ће имати своје ефекте, добре или лоше, на њега.

Људи ће наставити да имају загађену и отровану крв, све док одашиљу прљаве мисли. Из чистог срца долази чист живот и чисто тело. Из загађене свести произилази загађен живот и нагрижено тело. Мисао је извор деловања, живота и изражавања; очистите извор, и све ће бити чисто.

Промена начина исхране неће помоћи човеку који неће да промени мисли. Када човек очисти своје мисли, он више неће желети прљаву храну.

Чисте мисли стварају чисте навике. Такозвани светац који не пере своје тело није светац. Онај који је ојачао и прочистио своје мисли нема потребе да размишља о злоћудним микробима.

Ако хоћете да заштитите тело, чувајте своју свест. Ако бисте да обновите своје тело, улепшајте своју свест.

Мисли о злоби, зависти, разочарању, нерасположењу, лишавају тело његовог здравља и лепоте. Кисело лице не долази случајно; њега стварају киселе мисли. Боре које кваре лице исцртане су неозбиљношћу, страстима и гордошћу.

Познајем жену од деведесет шест година која има блиставо, невино лице девојчице. Знам човека који је доста млађи од средњег доба чије лице је истегнуто у нескладне контуре. Једно је резултат драге и ведре нарави; друго је исход страсти и незадовољства.

Као што не можете имати пријатно и здраво боравиште ако не пустите ваздух и сунчеву светлост у своје собе, тако и јако тело и блиставо, срећно, или спокојно лице могу само бити резултат слободног пуштања мисли о радости, добронамерности и спокојству у свест.

На лицима старијих има бора које је направило саосећање, друге су направиле јаке и чисте мисли, а остале су изрезбарене страшћу: ко их не може разликовати?

Код оних који су живели праведно, старост је спокојна, мирна, и мекано блага, као залазеће сунце. Недавно сам видео једног филозофа на самртној постељи. Није био стар осим по годинама. Умро је благо и спокојно као што је и живео.

Нема таквог лекара као што је ведре мисао да распрши болести тела; нема утешитеља који се може упоредити са добром вољом да растера сенке бола и туге.

Живети непрестано у мислима о злој вољи, цинизму, сумњи, и зависти, значи бити заробљен у затвору који смо сами направили. Али мислити добро о свима, бити ведар према свима, стрпљиво научити да видимо добро у свима – такве несебичне ствари су сама врата ка небу; и борављење дан за даном у мислима о миру са сваким створењем донеће изобилан мир ономе који их поседује.

МИСАО И СВРХА

СВЕ док мисао не буде везана за сврху, неће бити паметног постигнућа. Код већине, барка мисли се пушта да “плута” по океану живота. Бесциљност је грех, и такво плутање не сме се наставити код онога који би да се измакне од катастрофе и уништења.

Они који немају главну сврху у свом животу постаће лак плен ситничавим бригама, страховима, невољама, и самосажаљењима, који су сви показатељи слабости, која води, исто као и намерно планирани грехови (иако другим путем), до неуспеха, несреће, и губитка, јер слабост не може да опстане у универзуму у коме еволуира снага.

Човек треба да спозна једну праведну сврху у свом срцу, и да крене да је испуни. Он треба од ове сврхе да направи главну тачку око које се крећу његове мисли. Она може узети форму духовног идеала, или може бити световни објекат, већ према његовој природи у том тренутку; али шта год да је, он би требало да постојано усмери своје мисаоне снаге на тај циљ, који је поставио пред себе.

Требало би од ове сврхе да направи своју врхунску дужност, и требало би да се посвети њеном достизању, не дозвољавајући да му мисли одлутају ка привременим потребама, чежњама или замислима. Ово је краљевски друм ка самоконтроли и истинској концентрацији мисли.

Чак и ако више пута пропусти да испуни своју сврху (као што ће неопходно морати док не превазиђе слабост), *задобијена снага карактера* биће мера *његовог истинског успеха*, а то ће формирати нову полазну тачку за будућу снагу и победу.

Они који нису спремни да замисле велику сврху требало би да вежу своје мисли за извршавање својих дужности без грешке, без обзира колико њихов задатак изгледао безначајан. Само на овакав начин мисли се могу прикупити и усредсредити, а одлучност и енергија развити, а када се то изврши, не постоји ништа што се не може остварити.

И најслабија душа, знајући своју сопствену слабост, а верујући у истину да *се снага може развити само напором и праксом*, верујући у то, она ће одмах почети да се труди, и, додајући напор на напор, стрпљење на стрпљење, и снагу

на снагу, никада неће престати да се развија, и најзад ће постати божански снажна.

Као што физички слаб човек може учинити себе снажним пажљивим и стрпљивим тренингом, тако и човек слабих мисли може да их учини снажним вежбајући своје исправно размишљање.

Оставити по страни бесциљност и слабост, и почети размишљати о сврси, значи ући у редове снажних који виде неуспех само као један од путева ка достигнућу; који терају све услове да служе њима, и који размишљају снажно, покушавају без страха, и постижу мајсторски.

Пошто је спознао своју сврху, човек би требало да ментално обележи прав пут до њеног испуњења, не гледајући ни лево ни десно. Сумње и страхови би требало да се ригорозно искључе; они су елемент дезинтеграције, који разбија праву линију напора, чинећи је искривљеном, неуспешном, бескорисном.

Мисли о сумњи и страху никада нису оствариле ништа, и никада то не могу. Оне увек воде у неуспех. Сврха, енергија, снага поступања, и све јаке мисли престају када се ушуњају сумња и страх.

Воља да поступамо изниче из знања да ми то *можемо*. Сумња и страх су велики непријатељи знања, и онај који их подстиче, који их не убије, саплиће себе на сваком кораку.

Онај који је победио сумњу и страх, победио је неуспех. Свака његова мисао је удружена са снагом, а све тешкоће су храбро пресретнуте и мудро превазиђене. Његове сврхе су благовремено посађене, и оне цветају и дају плод, који не пада на земљу пре времена.

Мисао која је неустрашиво удружена са сврхом постаје креативна сила: онај који *зна* ово, спреман је да постане нешто више и јаче од обичног снопа колебљивих мисли и променљивих осећаја; онај који *ради* ово постаје свестан и интелегентан спроводилац својих менталних моћи.

МИСАО КАО ФАКТОР У ПОСТИГНУЋУ

СВЕ што човек постигне и све што пропусти да постигне директан је резултат његових сопствених мисли. У праведно уређеном универзуму, где би губитак равнотеже значио тотално уништење, индивидуална одговорност мора бити апсолутна.

Човекова слабост и снага, чистота и прљавштина, су његове сопствене, а не другог човека; он их је сам наукао на себе, а не неко други; и само их он може изменити, никада неко други. Његово стање је такође његово сопствено, а не другог човека. Његова патња и срећа су еволуирале изнутра. Онако како мисли, такав и јесте; како настави да мисли, такав ће и остати.

Снажан човек не може помоћи слабијем сем ако је слабији *вољан* да му се помогне, а чак и онда тај слаби човек мора постати снажан и сам, он мора, својим сопственим напорима развити снагу којој се диви код другог. Нико осим њега не може изменити његово стање.

Било је уобичајено за људе да мисле и да кажу, “Многи људи су робови јер је један тлачитељ; хајде да мрзимо тлачитеља.” Сада, међутим, међу нашом све већом неколицином постоји тенденција да се обрне овај суд, и да се каже, “Један човек је тлачитељ јер су многи робови; хајде да презиремо робове.”

Истина је да су тлачитељ и роб сарадници у незнању, и, док изгледа да повређују један другог, у стварности повређују себе. Савршено Знање примећује дејство закона у слабости потлаченог и у погрешно примењеној моћи тлачитеља, савршена Љубав, видећи патњу, која прати оба ова стања, не осуђује ниједног; савршено Саосећање обухватиће и тлачитеља и потлаченог.

Онај који је победио слабост, и одбацио све себичне мисли, не припада ни тлачитељима ни потлаченима. Он је слободан.

Човек се може подићи, победити и постићи само уздицањем својих мисли. Он може остати слаб, јадан и бедан одбијајући да уздигне своје мисли.

Пре него што човек може да постигне било шта, чак и у световним стварима, мора подићи своје мисли изнад ропског животињског задовољења. Он не мора, да би успео, одустати од свега животињског и себичног, никако, али један део он мора, у најмању руку, да жртвује.

Човек чија је прва мисао животињско задовољење не би могао ни да мисли јасно ни да планира методично, не би могао да нађе и развије латентне залихе, и

пропао би у сваком подухвату. Пошто није ни почео да храбро контролише своје мисли, он није у положају да контролише послове и да прихвати озбиљну одговорност. Он није дорастао томе да ради независно и да стоји сам. Али он је ограничен само мислима, које је он одабрао.

Не може бити напредовања, ни постигнућа без жртве, а човеков световни успех ће бити мера тога да он жртвује своје збркане животињске мисли, и усмери свест на развијање својих планова, и на оснаживање одлучности и самопоуздања.

И што више уздигне своје мисли, што храбрији, усправнији и праведнији он постане, његов успех ће бити већи, његова постигнућа ће бити благословенија и трајнија.

Универзум не чини уступке похлепнима, непоштенима, грешнима, иако на самој површини може понекада изгледати да то чини; он помаже поштенима, великодушнима, праведнима.

Сви велики Учитељи током векова изrekli су ово у разним формама, а да би доказао и знао то човек мора бити упоран у томе да постаје све праведнији и праведнији уздицањем својих мисли.

Интелектуална постигнућа су резултат мисли посвећене потрази за знањем, или за лепим и истинитим у животу и природи. Таква постигнућа могу бити понекад повезана са сујетом и амбицијом, али она нису исход ових карактеристика; она су природни наставак дугог и напорног труда, и чистих и несебичних мисли.

Духовна постигнућа су употпуњавање светих тежњи. Онај који живи стално у поштовању племенитих и узвишених мисли, ко се бави свиме што је чисто и несебично, он ће, као што сунце постиже свој зенит, а месец постаје пун, постати мудар и племенит у карактеру, и уздићи ће се до положаја утицаја и благословености.

Постигнуће, било које врсте, је круна напора, дијадема мисли. Уз помоћ самоконтроле, одлучности, чистоте, праведности, и добро усмерене мисли човек се успиње; уз помоћ анималности, лењости, прљавштине, искварености, и збрке мисли човек пада.

Човек се може уздићи до великих успеха у свету, и чак до божанских висина у духовном царству, и опет се спустити у слабост и очај дозвољавајући арогантним, себичним и поквареним мислима да га обузму.

Победе постигнуте правом мишљу могу се одржати само будношћу. Многи попусте када је успех осигуран, и хитро падну натраг у неуспех.

Сва постигнућа, било у послу, интелектуалном, или духовном свету, су резултат недвосмислено усмерене мисли, њима влада исти закон и имају исти метод, једина разлика лежи у *предмету достигнућа*.

Онај који би да постигне мало мора жртвовати мало; онај који би да постигне много мора жртвовати много; онај који би да досегне високо мора жртвовати у веома великој мери.

ВИЗИЈЕ И ИДЕАЛИ

САЊАРИ су спасиоци света. Као што невидљиви свет подржава овај видљиви, тако се и људи, кроз сва своја искушења и грехове и одвратне послове, хране предивним визијама својих усамљених сањара.

Човечанство не може заборавити своје сањаре; не може дозволити да њихови идеали избледе и умру; оно живи у њима; оно их зна као стварност коју ће оно једног дана видети и спознати.

Композитор, вајар, сликар, песник, пророк, мудрац, то су творци следећег света, архитекти раја. Свет је диван јер су они живели; без њих, измучено човечанство би нестало.

Онај који гаји дивну визију, божански идеал у свом срцу, једног дана ће га остварити. Колумбо је гајио визију другог света, и он га је открио; Коперник је одржавао визију вишеструкости светова и ширег универзума, и он их је открио; Буда се држао визије духовног света некарљиве лепоте и савршеног мира, и он је ушао у њега.

Храните своје визије, храните своје идеале, храните музику која поиграва у вашем срцу, лепоту која вам обликује свест, дивоту која обавија ваше најчистије мисли, јер из њих ће изнићи сви дивни услови, сва рајска средина; од њих, само ако им останете верни, ваш свет ће на крају бити изграђен.

Желети значи достићи; тежити значи остварити. Да ли ће човекова најниже жеље достићи пуну меру у испуњењу, а најчистије тежње гладовати због недостатка подршке? Није то Закон: такво стање ствари никада не може завладати: “тражи и даће ти се.”

Сањајте узвишене свнове, и како сањате, такви ћете и постати. Ваша Визија је обећање онога што ћете бити једног дана; ваш Идеал је пророчанство онога што ћете на крају открити.

И највеће постигнуће било је у почетку и једно време само сан. Храст спава у жиру; птица чека у јајету; а у највишим визијама душе покреће се анђеол који се буди. Снови су семе стварности.

Ваше околности можда нису пријатне, али оне неће дуго остати такве само ако пронађете неки Идеал и кренете да га достигнете. Ви не можете путовати изнутра, а остати да стојите мирно *споља*.

Ево младића који је тешко притиснут сиромаштвом и напором; затворен је дуге сате у нездравом радионици; нешколован, и без свих финих вештина. Али он сања о бољим стварима; он размишља о интелигенцији, о префињености, љупкости и лепоти.

Он проналази, ментално надограђује, један идеал услова живота; обузима га визија шире слободе и већег простора деловања; немир га гони на акцију, и он користи све своје слободно време и средства, колико год они били мали, да развија своје латентне снаге и могућности.

Врло брзо његова свест се толико изменила да радионица више није могла да га задржи. Она је постала толико нескладна са његовим начином размишљања, да је испала из његовог живота као одбачена одећа, и, са порастом броја прилика, који се поклапао са његовим растућим снагама, он одлази из ње заувек. Годинама касније видимо овог младића као одраслог човека.

Налазимо га као господара одређених умних снага, помоћу којих он управља тако да има утицај у целом свету и са скоро непревазиђеном моћи. У својим рукама он држи конце огромних одговорности; он говори, и где, животи се мењају; људи и жене помно прате његове речи и мењају своје карактере, и, као сунце, он постаје стални и светлећи центар око кога се врте безбројне судбине. Он је остварио Визију своје младости. Постао је једно са својим Идеалом.

И ти, такође, млади читаоче, схватићеш да ће Визија (а не докона жеља) твог срца, било да је проста или дивна, или мешавина обоје, за тебе увек тежити према ономе што ти, тајно, највише волиш.

У твоје руке биће дат тачан резултат твојих сопствених мисли; добићеш оно што заслужиш; ни мање, ни више. Каква год да је твоја садашња средина, ти ћеш пасти, остати, или се уздићи са својим мислима, својом Визијом, својим Идеалом.

Постаћеш онолико мали колико и жеља која те води; велики колико и твоја главна тежња: како је дивно рекао Стентон Киркам Дејвис, “Ти би могао бити књиговођа, и одједном ишетати кроз врата која су ти толико дуго изгледала као препрека за твоје идеале, и наћи ћеш се пред публиком – са пенкалом још увек заденутим за уво, са мрљама од мастила на твојим прстима и тада и на том месту излићеш бујицу своје инспирације.

Ти можеш терати овце, а долутаћеш до града, примитивног изгледа и отворених уста; долутаћеш под неустрашивим вођством духа у студио мајстора,

и после неког времена он ће рећи, “Немам више шта да те научим.” И сада си ти постао мајстор, који је тако недавно сањао о великим стварима док је терао овце. Положићеш тестеру и струг да би узео на себе препород света.”

Непромишљени, незналице и лењи, уочавајући само видљиве ефекте ствари а не саме ствари, говоре о срећи, о фортуни, о прилици. Када виде човека како се обогатио, они кажу, “Ала је имао среће!” Примећујући другог који је постао образован, они узвикну, “Ала је имао велику подршку!”

А видећи светачки карактер и велики утицај другог, они примете “Како му случај помаже сваки пут!” Они не виде покушаје и неуспехе и борбе са којима су се ови људи својевољно сусрели да би стекли своје искуство; немају сазнање о жртвама које су они поднели, неустрашивим напорима које су уложили, о вери коју су упражњавали, да би могли превазићи наизглед непремостиво, и остварити Визију свога срца.

Они не виде таму и бол срца; они само виде светлост и радост, и то називају “срећом”.

Они не виде дуго и напорно путовање, већ само спазе пријатни циљ, и то називају “добром срећом”, не разумеју тај процес, већ само опажају резултат, и зову га случајем.

У свим људским пословима постоје *напори*, и постоје *резултати*, и јачина тих напора је мера резултата. Случај то није. Дарови, моћ, материјални, интелектуални и духовни поседи су плодови напора; они су заокружене мисли, постигнути циљеви, остварене визије.

Визија коју славите у својој свести, Идеал који стављате на престо свога срца – то је оно чиме ћете изградити свој живот, то је оно што ћете постати.

СПОКОЈСТВО

СМИРЕНОСТ ума је један од дивних драгуља мудрости. Она је резултат дугог и стрпљивог напора самоконтроле. Њено присуство је показатељ сазрелог искуства, и више него обичног знања о законима и функционисању мисли.

Човек постаје смирен у мери у којој разуме себе као биће које је еволуирало мишљу, јер за такво знање неопходно је разумевање других као резултат мишљења, а како он развија исправно разумевање, и види све јасније и јасније унутрашње односе ствари по деловању узрока и последице, он престаје да џангриза и дува и брине и жали, и остаје одважан, упоран, спокојан.

Смирен човек, пошто је научио да влада собом, зна како да се прилагоди другима; а они, са своје стране, поштују његову духовну снагу, и осећају да могу да уче од њега и да се ослоне на њега.

Што човек постаје спокојнији, то је већи његов успех, његов утицај, његова снага доброг. Чак и обични трговац откриће да се његов просперитет у послу развија када развије већу самоконтролу и прибраност, јер ће људи увек више волети да имају посла са човеком чије понашање је у великој мери уједначено.

Снажног, мирног човека увек воле и поштују. Он је као сеновито дрво на жедној земљи, или стеновити заклон у олуји. “Ко не воли спокојно срце, живот у пријатном расположењу и равнотежи?”

Није битно да ли пада киша или сија сунце, или какве промене наилазе онима који имају ове благослове, јер су они увек пријатни, ведри и смирени. Овај изврстан став карактера, који ми називамо спокојством је последња лекција културе, плод душе.

Он је драгоцен као мудрост, пожељнији него злато – да, чак и најфиније злато. Како безначајно изгледа обично стремљење за новцем у поређењу да ведрим животом – животом који обитава у океану Истине, испод таласа, испод дохвата олуја, у Вечитом Спокојству!

“Колико много људи које познајемо загорчају своје животе, који униште све што је пријатно и лепо својом експлозивном нарави, који униште свој став и карактер, и уносе злу крв!”

Питање је да ли велика већина људи не уништава своје животе и не квари своју срећу услед недостатка самоконтроле. Како мало људи сретнемо у животу

који су уравнотежени, који имају онај изврсни став који је карактеристичан за потпуно формиран карактер!

Да, човечанство куља са неконтролисаном страшћу, узбуркано је од бола којим не влада, разносе га тескобе и сумње. Само мудар човек, само онај чије мисли су контролисане и пречишћене, приморава ветрове и олује душе да га слушају.

Душе које олуја баца, где год да сте, под којим год условима да живите, знајте да се у океану живота смеше острва Благословености, и сунчана обала вашег идеала чека вас да дођете.

Држите чврсто руку на кормилу ваше мисли. У кори ваше душе одмара се владајући Господар; Он само спава: пробудите Га. Самоконтрола је снага; Исправна Мисао је господарење; Смиреност је моћ. Реците свом срцу, “Тишина, буди мирно!”

**ONAKO
KAKO
ČOVEK
MISLI**

DŽEJMS ALEN

Onako Kako Čovek Misli

DŽEJMS ALLEN

**SA ENGLESKOG NA SRPSKI PREVEO
MIHAILO**

IZDAJE SURI TRANSLATIONS

www.SuriTranslations.com

[Twitter @ SuriTranslate](https://twitter.com/SuriTranslate)

Originalna knjiga je javno dostupna u Sjedinjenim Američkim Državama i mnogim drugim zemljama.

Ovaj prevod je autorsko pravo Suri Translations od 2022. Objavljeno u Sjedinjenim Američkim Državama.

Autor ilustracije na naslovnoj strani ("Philosophical Thinking Greek Statue") je Daren Tabanera.

Sadržaj

UVOD	3
PREDGOVOR	4
MISAO I KARAKTER	5
UTICAJ MISLI NA OKOLNOSTI	7
UTICAJ MISLI NA ZDRAVLJE I NA TELO	15
MISAO I SVRHA	17
MISAO KAO FAKTOR U POSTIGNUĆU	19
VIZIJE I IDEALI	22
SPOKOJSTVO	25

UVOD

Ovaj srpski prevod revolucionarnog dela Džejsma Alena “Onako kako čovek misli” je već odavno zakasneo. Prvi put objavljena 1903. u Engleskoj, ova kratka knjiga se i dalje smatra klasikom među knjigama o “samopomoći”.

Džejsms Alen bio je poznat po svojim filozofskim tekstovima i bio je eminentni pisac u žanru samopomoći. Preko 100 godina posle objavljivanja, ova kratka knjiga i dalje ima uticaj na mnoge ljude u današnje vreme. U ovoj knjizi, on je crpeo sa mnoštva različitih izvora, od Biblije kralja Džejsma do budističkih učenja.

Možda je ovaj jedinstveni pristup učinio da se mudrost iz nje prenese izvan granica Engleske.

U filmu Frensis Forda Kopole, *Ulična škola*, prikazan je lik koji čita ovu knjigu. Kantautor Ričard Maks uvek drži pored sebe jedan njen primerak. Ona je uticala podjednako i na repere i na rok muzičare.

A ovo je samo mali broj primera kako je ova knjiga pomagala ljudima da teže ka velikim stvarima.

Neka učini isto to i za vas.

SURI TRANSLATIONS
NOVEMBAR 2022

PREDGOVOR

OVA knjižica (rezultat promišljanja i iskustva) nema za cilj da bude iscrpna analiza teme o kojoj se mnogo pisalo, snage misli. Ona radije podstiče nego što objašnjava, pošto je njen cilj da stimuliše muškarce i žene da otkriju i shvate istinu da—

"Oni sami stvaraju sebe."

zahvaljujući mislima, koje oni odabiraju i ohrabruju; da je svest majstor-tkač, i unutrašnjeg plašta samog karaktera, i spoljašnjeg plašta okolnosti, i da, kao što su do sada možda tkali u neznanju i bolu, sada mogu tkati u prosvetljenju i sreći.

DŽEJMS ALLEN.

AVENIJA BROUD PARK,
ILFRAKOUM,
ENGLESKA

MISAO I KARAKTER

AFORIZAM "Onako kako čovek misli u svojoj duši, takav i jeste," ne samo da obuhvata celinu ljudskog bića, već je tako sveobuhvatan da dostiže svako stanje i svaku okolnost u čovekovom životu. Čovek je bukvalno *ono što misli*, jer je njegov karakter kompletan zbir svih njegovih misli.

Kao što biljka izniče iz semena, i bez njega ne bi mogla, tako i svaki postupak čoveka izniče iz skrivenih semena njegove misli, i ne bi se mogao pojaviti bez njih. Ovo važi podjednako za one postupke koji se nazivaju "spontanim" i "bez predumišljaja" kao i za one, koji su namerno izvedeni.

Postupak je cvet misli, a radost i patnja su njeni plodovi; na taj način čovek bere slatke i gorke plodove svog sopstvenog uzgajališta.

"Misao u svesti stvori nas. Što jesmo
Mišlju je skovano i izgrađeno. Ako naša svest ima
Zle misli, bol nas proganja kao što ide
Točak za volovima....

..Ako ne popusti čovek
U čistoti misli, radost ga prati
Kao i sopstvena senka —dovek."

Čovek ja nastao po zakonima, a ne kao veštačka tvorevina, i uzrok i posledica su isto tako apsolutni i neizmenljivi u skrivenom carstvu misli kao i u svetu vidljivih i materijalnih stvari.

Plemenit i božanski karakter nije posledica naklonosti ili sreće, već je prirodan rezultat neprestanog napora u pravilnom razmišljanju, efekat dugo negovane povezanosti sa božanskim mislima. Nizak i divljački karakter, po istom procesu, jeste rezultat neprestanog održavanja pokvarenih misli.

Čoveka stvara ili uništava on sam; u arsenalu misli on izrađuje oružja kojima uništava sebe; on takođe oblikuje alate kojima gradi za sebe rajske kuće radosti i snage i mira.

Pravim izborom i iskrenom primenom misli, čovek se uspinje do Božanskog Savršenstva; zloupotrebom i lošom primenom misli, on se spušta ispod nivoa divlje životinje. Između ove dve krajnosti, mi smo svi razni stupnjevi karaktera, a čovek je njihov tvorac i gospodar.

Od svih divnih istina koje se odnose na dušu, a koje su vraćene u život i iznete na svetlost u ovom dobu, ni jedna nije prijatnija ni plodonosnija božanskim obećanjem i pouzdanjem od ove – da je čovek gospodar misli, vajar karaktera, i onaj koji stvara i oblikuje uslove, sredinu, i sudbinu.

Kao biće od Snage, Inteligencije i Ljubavi, i kao gospodar svojih sopstvenih misli, čovek drži ključeve svake situacije, i sadrži u sebi onaj faktor promene i obnove kojim može da pretvori sebe u ono što hoće.

Čovek je uvek gospodar, čak i u svom slabijem i najzapuštenijem izdanju; ali u svojoj slabosti i propadanju on je budalast gospodar koji pogrešno upravlja svojim “ukućanima”.

Kada počne da razmišlja o svom stanju, i da vredno traga za Zakonom na kome se zasniva njegovo biće, on onda postaje mudar gospodar, koji usmerava svoje energije pametno, i oblikuje svoje misli do plodonosnih ishoda.

Takav je *svestan* gospodar, a čovek može postati takav samo otkrivajući *u sebi* zakone misli; a to otkriće je potpuno stvar prakse, samoanalize, i iskustva.

Samo uz mnogo traganja i kopanja, dolazi se do zlata i dijamanta, a čovek može da pronade svaku istinu koja je vezana za njegovo biće, ako hoće da kopa duboko u rudniku svoje duše; a da je on tvorac svog karaktera, vajar svog života, i graditelj svoje sudbine, on može nepogrešivo dokazati, ako hoće da posmatra, kontroliše i menja svoje misli, prateći njihove efekte na sebe, na druge, i na njegov život i okolnosti, povezujući uzrok i posledicu sa strpljivom praksom i istraživanjem, i koristeći svako svoje iskustvo, čak i najtrivijalniji, svakodnevni događaj, kao sredstvo za dobijanje saznanja o sebi koje je Razumevanje, Mudrost, Snaga.

U ovom uputstvu je, kao ni u jednom drugom, apsolutni zakon da “Ko traži, naći će; i ko kuca otvoriće mu se;” jer samo strpljenjem, praksom, i neprekidnim pokušavanjem može čovek ući na Vrata Hrama Znanja.

UTICAJ MISLI NA OKOLNOSTI

ČOVEKOVA svest može se uporediti sa baštom, koja može biti pametno održavana ili puštena da divlje raste; ali bila ona održavana ili zapuštena, ona mora, i hoće, da *rađa*. Ako se u nju ne *unesu* korisno seme, onda će obilje beskorisnog korovskog semena *pasti* na nju, i nastaviće da proizvodi svoju vrstu.

Baš kao što baštovan neguje svoju parcelu, odstranjujući iz nje korov, i gajeći cveće i plodove koji su mu potrebni, tako i čovek može da brine o bašti svoje svesti, čupajući sve pogrešne, beskorisne i prljave misli, i odgajajući do savršenstva cveće i plodove pravih, korisnih i čistih misli.

Sledeći ovaj proces, čovek pre ili kasnije otkrije da je on glavni baštovan svoje duše, upravitelj svog života. On takođe otkriva, u sebi zakone misli, i razume, sa sve većom tačnošću, kako misaone snage i elementi svesti deluju u oblikovanju njegovog karaktera, okolnosti i sudbine.

Misao i karakter su jedno, i kako se karakter može manifestovati i otkriti sebe samo kroz sredinu i okolnosti, uvek će se uvideti da su spoljašnji uslovi života neke osobe skladno povezani sa njenim unutrašnjim stanjem.

Ovo ne znači da su čovekove okolnosti u bilo kom datom vremenu pokazatelj *celog* njegovog karaktera, već da su te okolnosti toliko blisko povezane sa nekim vitalnim misaonim elementom u njemu samom da, u tom trenutku, one jesu neophodne za njegov razvitak.

Svaki čovek je tu gde jeste po zakonu svog bića; misli koje je on ugradio u svoj karakter dovele su ga tu, i u uređenju njegovog života nema elemenata slučaja, već je sve rezultat zakona koji ne može da greši. Ovo isto toliko važi za one koji se osećaju “neusklađeno” sa svojom okolinom kao i za one koji su zadovoljni njome.

Kao biće koje napreduje i razvija se, čovek je tu gde jeste da bi mogao naučiti da može da raste; i kada nauči duhovnu lekciju koju mu neke okolnosti pružaju, one prolaze i ustupaju mesto novim okolnostima.

Čovek je pod udarom okolnosti sve dok za sebe veruje da je biće spoljašnjih okolnosti, ali kada shvati da je on kreativna snaga, i da može da zapoveda skrivenom tlu i semenju svoga bića iz kojih okolnosti izrastaju, on onda postaje zakoniti gospodar samog sebe.

Da okolnosti izrastaju iz misli zna svaki čovek koji je u bilo kom periodu vremena praktikovao samokontrolu i samoprečišćenje, je će on zapaziti da je izmena u

njegovim okolnostima bila u tačnoj proporciji sa njegovim izmenjenim mentalnim stanjem.

Toliko je istinito to da, kada se čovek iskreno posveti tome da popravi greške u svom karakteru, i pravi brz i primetan napredak, on naglo prolazi kroz čitav niz perturbacija.

Duša privlači ono što tajno čuva; ono što voli, a takođe i ono čega se plaši; ona dostiže visine voljenih težnji; ona pada na nivo svojih neobuzdanih želja, - a okolnosti su sredstvo kojim duša dobija ono što joj pripada.

Svako misaono seme koje smo posejali ili dozvolili da padne u svest, i da se ukoreni tamo, proizvodi ono što je njegovo, cvetajući ranije ili kasnije u delo, i rađajući svoje sopstvene plodove prilika i okolnosti. Dobre misli rađaju dobar plod, loše misli loš plod.

Spoljašnji svet okolnosti oblikuje se prema unutrašnjem svetu misli, a prijatne i neprijatne spoljašnje okolnosti istovremeno su faktori, koji doprinose krajnjoj dobrobiti pojedinca. Kao žetelac svoje sopstvene letine, čovek spoznaje i patnju i blaženstvo.

Sledeći najdublje želje, težnje, misli, kojima dozvoljava da dominiraju njime (idući za fatamorganama nečistih maštarija ili pouzdano hodajući drumom snažnog i uzvišenog napora), čovek najzad stiže do njihovog sazrevanja i ispunjenja u spoljašnjim uslovima njegovog života. Zakoni rasta i prilagođavnja ispunjavaju se svuda.

Čovek ne dospeva u ubožnicu¹ ili zatvor tiranijom sudbine ili okolnosti, već stazom pokvarenih misli i niskih želja. Niti će se čovek čistog uma iznenada spustiti do zločina usled stresa od bilo koje obične spoljne sile; zločinačka misao je dugo bila tajno hranjena u njegovom srcu, a prilika je otkrila njenu nagomilanu snagu.

Okolnost ne čini čoveka; ona ga otkriva njemu samom. Ne može postojati takvo stanje kao što je spuštanje u greh i njegova prateća patnja izvan grešnih misli, ili uzlaženje u vrlinu i čistu sreću bez neprestanog održavanja težnji za vrlinom; i čovek, prema tome, kao gospodar i vladalac misli, jeste tvorac sebe samoga, koji oblikuje i stvara okolnu sredinu.

---

¹ Nekadašnje dobrotvorno prihvatilište za siromašne i nemoćne

Čak i na rođenju, duša dobija ono što joj pripada i kroz svaki korak njenog zemaljskog hodočašća ona privlači one kombinacije uslova koje je razotkrivaju, koje su odraz njene sopstvene čistote i, zagađenosti, njene snage i njene slabosti.

Ljudi ne privuku ono što *hoće*, već ono što *jesu*. Njihovi hirovi, porivi, i ambicije sapliću se na svakom koraku, ali njihove najdublje misli i želje hrane se svojom sopstvenom hranom, bila ona prljava ili čista.

“Božanstvo koje vlada ishodima naših namera” je u nama, to smo sami mi. Čoveka okiva samo on sam: misao i delo su tamničari Sudbine – oni zarobljavaju, pošto su niski; oni su takođe i anđeli Slobode – oni oslobađaju, pošto su plemeniti.

Ne dobija čovek ono što želi i za šta se moli, već ono što pravedno zaslužuje. Njegove želje i molitve bivaju uslišene i dobijaju odgovor samo kada su usklađene sa njegovim mislima i delima.

U svetlosti ove istine, šta je, onda, značenje “borbe protiv okolnosti”? To znači da se čovek neprestano buni protiv *efekta* spolja, dok sve to vreme on hrani i održava njegov *uzrok* u svom srcu. Taj uzrok može uzeti oblik svesnog greha ili nesvesne slabosti; ali štogod da je, on tvrdoglavo unazađuje napore njegovog vlasnika, i na taj način glasno traži lek.

Ljudima je stalo da poprave svoje okolnosti, ali nisu voljni da poprave sebe; oni prema tome ostaju vezani. Čovek koji ne strepi od razapinjanja sebe na krst nikada neće propustiti da ispuni cilj kome teži svim srcem. Ovo važi i za zemaljske i za božanske stvari.

Čak i čovek čiji je jedini cilj da stekne bogatstvo mora biti spreman da čini velike lične žrtve pre nego što dostigne svoj cilj; a koliko tek više onaj koji bi da ostvari snažan i dobro postavljen život?

Evo čoveka koji je očajno siromašan. Njemu je veoma stalo da se njegove okolina i udobnost njegovog doma poprave, a ipak sve vreme on zabušava sa svojim radom, i smatra da je opravdano što pokušava da prevari svog poslodavca pravdajući to nedovoljno velikom platom.

Takav čovek ne razume ni najjednostavnije rudimente onih principa koji su osnova istinskog napretka, i ne samo da je totalno nedorastao tome da se izdigne iz svog očajnog stanja, već ustvari privlači na sebe još dublje oćajanje gajeći, i ponašajući se na osnovu lenjih, varljivih i kukavićkih misli.

Evo bogatog čoveka koji je žrtva bolne i uporne bolesti kao rezultata proždrljivosti. On je voljan da da velike sume novca da je se otarasi, ali neće da žrtvuje svoje proždrljive želje.

On hoće da zadovolji svoj ukus za bogatim i neprirodnim jelima a da takođe ima i svoje zdravlje. Takav čovek je potpuno nedorastao tome da ima zdravlje, jer nije naučio ni najosnovnije principe zdravog života.

Evo poslodavca koji je usvojio nepoštene mere da bi izbegao plaćanje propisane zarade, i, u nadi da će ostvariti veće profite, smanjuje plate svojih radnika.

Takav čovek je potpuno nedorastao tome da prosperira, i kada bankrotira, i u pogledu reputacije i u pogledu bogatstva, on okrivljuje okolnosti, ne znajući da je on jedini tvorac svoga stanja.

Ubacio sam ova tri slučaja samo kao ilustraciju istine da je čovek uzrokovač (iako skoro uvek nesvesno) svojih okolnosti, i da, dok teži ka dobrom ishodu, on neprestano ometa njegovo ispunjenje ohrabrujući misli i želje koje se ne mogu nikako uskladiti sa tim ishodom.

Ovakvi slučajevi mogli bi se umnožavati i varirati skoro beskonačno, ali to nije neophodno, pošto čitalac može, ako tako odluči, da prati delovanje zakona misli u svojoj sopstvenoj svesti i životu, i dok to ne uradi, obične spoljašnje činjenice ne mogu služiti kao osnova za rasuđivanje.

Okolnosti, međutim, toliko su komplikovane, misao je tako duboko ukorenjena, a uslovi sreće toliko variraju, jako mnogo od pojedinca do pojedinca, da celokupno čovekovo duševno stanje (iako može biti poznato njemu) ne može da se proceni od strane nekog drugog samo po spoljašnjem izgledu njegovog života.

Neki čovek može biti pošten u određenim aspektima, a ipak trpeti oskudice; neki čovek može biti nepošten u određenim aspektima, a ipak steći bogatstvo; ali zaključak koji se obično donosi da jedan čovek nije uspeo *zbog svog naročitog poštenja*, a da je drugi prosperirao *zbog svog naročitog nepoštenja*, jeste rezultat površnog prosuđivanja, koje pretpostavlja da je nepošten čovek skoro potpuno pokvaren, a da je pošten čovek skoro potpuno pravedan.

U svetlosti dubljeg znanja i šireg iskustva nalazimo da je takav sud pogrešan. Nepošteni čovek može imati neke zadivljujuće vrline, koje ovaj drugi nema, a pošten čovek grozne grehove, koji su kod onog drugog odsutni. Pošten čovek požnjeće dobre rezultate svojih poštenih misli i dela; on takođe navlači na sebe patnje, koje proizvode njegovi grehovi. Nepošten čovek na isti način ubira svoje sopstvene patnje i sreću.

Za ljudsku sujetu prijatno je da veruje da čovek trpi zbog svoje vrline; ali dok čovek ne izbaci svaku bolesnu, gorku, i prljavu misao is svoje svesti, i dok ne spere svaku grešnu mrlju iz svoje duše, on ne može biti u položaju da zna i da proglasi da su njegove patnje rezultat njegovih dobrih, a ne njegovih loših osobina; i na putu ka, a ipak mnogo pre nego što se primakne, tom vrhunskom savršenstvu, on će otkriti, radeći u svojoj svesti i životu, taj Veliki Zakon koji je apsolutno pravedan, i koji ne može prema tome, proglasiti dobro za zlo, zlo za dobro.

U posedu takvog znanja, on će onda znati, gledajući unazad na svoje neznanje i slepilo, da njegov život jeste, i da je uvek bio, pravedno uređen, i da su sva njegova prošla iskustva, dobra i loša, bila pošteno proizvod njega samog u razvoju, iako još nerazvijenog.

Dobre misli i dela nikada ne mogu proizvesti loše rezultate; loše misli i dela ne mogu nikada proizvesti dobre rezultate. Skoro kao da kažemo da iz kukuruza ne može proizaći ništa osim kukuruza, a iz koprive ništa sem koprive.

Ljudi razumeju ovaj zakon u prirodnom svetu, i rade prema njemu; ali malo njih ga razume u mentalnom i moralnom svetu (iako je njegovo delovanje tamo isto toliko prosto i bez odstupanja), i oni, prema tome, ne saraduju sa njim.

Patnja je uvek posledica pogrešne misli u nekom aspektu. To je pokazatelj da pojedinac nije u skladu sam sa sobom, sa Zakonom njegovog bića.

Jedina i vrhunska korist patnje je da pročišćava, da spaljuje sve ono što je beskorisno i zagađeno. Patnja prestaje za onoga ko je čist. Nema svrhe sagorevati zlato pošto je uklonjena šljaka, i savršeno čisto i prosvetljeno biće ne može da pati.

Okolnosti koje čovek nalazi u patnji, su rezultat njegove sopstvene mentalne harmonije. Okolnosti koje čovek nalazi u blaženstvu, su rezultat njegove sopstvene mentalne harmonije. Blaženstvo, a ne materijalno posedovanje, je mera ispravne misli; očajanje, a ne nedostatak materijalnog posedovanja, je mera pogrešne misli.

Čovek može biti proklet a bogat; on može biti blagosloven a siromašan. Blagoslovenost i bogatstvo su zajedno samo onda kada se bogatstvo ispravno i mudro koristi; a siromašan čovek pada u očajanje samo onda kada smatra ono što ga je snašlo za teret koji mu je nepravedno nametnut.

Potreba i zadovoljenje su dve krajnosti očajanja. Oni su obadvoje podjednako neprirodni i rezultat su mentalnog poremećaja. Čovek nije u ispravnom stanju dok nije srećno, zdravo, i prosperitetno biće; a sreća, zdravlje i prosperitet su rezultat skladnog prilagođavanja unutrašnjeg sa spoljašnjim, čoveka sa njegovom okolinom.

Čovek počinje da bude čovek tek kada prestane da cvili i psuje, i počne da traži skrivenu pravdu koja reguliše njegov život. A kada prilagodi svoju svest tom regulišućem faktoru, on prestaje da optužuje druge kao uzrok svoga stanja, i izgrađuje sebe u snažnim i plemenitim mislima; prestaje da se otima od okolnosti, već počinje da ih *koristi* kao pomagala za svoj brži napredak, i kao sredstvo da otkrije skrivene sile i mogućnosti u sebi.

Zakon, a ne zbrka, je dominantni princip u univerzumu; pravda, ne nepravda, je duša i supstanca života; a pravednost, a ne pokvarenost, je oblikujuća i pokretačka sila u duhovnom upravljanju svetom.

Pošto je to tako, čovek ne može da i sam ne bude kakav treba, da bi mogao otkriti da je univerzum onakav kakav treba; i za vreme procesa ispravljanja sebe on će otkriti da, dok menja svoje misli o stvarima i drugim ljudima, te stvari i ti drugi ljudi menjaju se prema njemu.

Dokaz ove istine je u svakoj osobi, i on time priznaje da je lako istraživati sistematskom introspekcijom i samoanalizom. Neka čovek radikalno izmeni svoje misli, i biće zapanjen naglom transformacijom koju će ovo izvršiti u materijalnim uslovima njegovog života.

Ljudi zamišljaju da se misao može držati skrivenom, ali ne može; ona se hitro kristališe u naviku, a navika se otvrdnjuje u okolnost.

Divljačke misli kristališu se u navike opijanja i senzualnosti, koje se otvrdnjuju u okolnosti osiromašenja i bolesti: prljave misli svake vrste kristališu se u malaskale i zbrkane navike, koje se otvrdnjuju u zbunjujuće i neprijateljske okolnosti: misli o strahu, sumnji i neodlučnosti kristališu se u slabe, kukavičke i neodlučne navike, koje se otvrdnjuju u okolnosti neuspeha, potreba i ropske zavisnosti: lenje misli kristališu se u navike nečistoće i nepoštenja, koje se otvrdnjuju u okolnosti gadosti i prosjaštva: mrzilačke i osuđujuće misli kristališu se u navike optuživanja i nasilja, koje se otvrdnjuju u okolnosti povreda i proganjanja: sebične misli svih vrsta kristališu se u navike brige samo o samom sebi, koje se otvrdnjuju u okolnosti manje ili više nesrećne.

S druge strane, divne misli svih vrsta kristališu se u navike uzvišenosti i dobrote, koje se otvrdnjuju u srdačne i sunčane okolnosti: čiste misli kristališu se u navike umerenosti i samokontrole, koje se otvrdnjuju u okolnosti spokoja i mira: misli o hrabrosti, samopouzdanju, i odlučnosti kristališu se u odvažne navike, koje se otvrdnjuju u okolnosti uspeha, obilja i slobode: energične misli kristališu se u navike čistoće i vrednoće, koje se otvrdnjuju u okolnosti prijatnosti: blage i opraštajuće misli kristališu se u navike nežnosti, koje se otvrdnjuju u zaštitničke i predostrožne

okolnosti: misli ljubavi i nesebičnosti kristališu se u navike zaboravljanja na sebe radi drugih, što se otvrdnjuje u okolnostima sigurnog i trajnog prosperiteta i istinskog bogatstva.

Jedan određen sled misli na kome se insistira, bilo da je dobar ili loš, ne može propustiti da proizvede rezultate i u karakteru i u okolnostima. Čovek ne može *direktno* birati svoje okolnosti, ali može birati svoje misli, i tako indirektno, ipak sigurno oblikovati svoje okolnosti.

Priroda pomaže svakom čoveku da dođe do ispunjenja onih misli, koje on najviše podstiče, i pružene su prilike koje će najbrže izneti na površinu i dobre i zle misli.

Neka čovek odustane od grešnih misli, i sav svet će omekšati prema njemu, i biće spreman da mu pomogne; neka odbaci svoje slabe i bolesne misli, i gle, prilike će iskakati sa svake strane da pomognu njegovoj jakoj odlučnosti; neka ohrabri dobre misli, i zla sudbine ga neće baciti u očaj i sramotu.

Svet je vaš kaleidoskop, i promenljive kombinacije boja koje vam on prikazuje u svakom sledećem momentu, su vešto prilagođene slike vaših misli koje su neprestano u pokretu.

"Dakle bićeš to što ćeš hteti;
Nek neuspeh nađe objašnjenje
U jadnoj reči , 'okruženje,'
Al' duh je prezre i slobodan leti.

"Zavlada vremenom, svemir pokori;
Zastraši Slučaj, lažova hvalisavog,
I tiransku Okolnost ubedi da svog
Prestola se odrekne, i kao sluga tavori.

"Volja čoveka, ta neviđena sila,
Taj izdanak besmrtnoj Duši,
Do svakog cilja put će da probuši,
Makar se granitna stena isprečila.

"Ne budi nestrpljiv zbog zastoja
Već čekaj ko onaj što zna šta sledi;
Kad duh ustane i zapovedi
Pomoć bogova biće tvoja."

UTICAJ MISLI NA ZDRAVLJE I NA TELO

TELO je sluga svesti. Ono sluša rad svesti, bilo da je on namerno odabran ili automatski ispoljen. Na zahtev nedozvoljenih misli telo tone naglo u bolest i propadanje; na zapovest dragih i lepih misli ono postaje obavijeno mladošću i lepotom.

Bolest i zdravlje, kao okolnosti, imaju koren u misli. Bolešljive misli će se ispoljiti kroz bolešljivo telo. Dešavalo se da misli o strahu ubiju čoveka brzo kao metak, i one neprestano ubijaju hiljade ljudi isto toliko sigurno iako manje brzo. Ljudi koji žive u strahu od bolesti su ljudi koji je dobijaju.

Teskoba brzo demoralise celo telo, i otvara ga za ulazak bolesti; dok prljave misli, čak i ako nisu fizički ostvarene, ubrzo razbijaju nervni sistem.

Snažne, čiste i srećne misli izgrađuju telo u životnoj snazi i lepoti. Telo je osetljiv i plastičan instrument, koji odgovara spremno na misli kojima ga pritiskamo, i naviknute misli će imati svoje efekte, dobre ili loše, na njega.

Ljudi će nastaviti da imaju zagađenu i otrovanu krv, sve dok odašilju prljave misli. Iz čistog srca dolazi čist život i čisto telo. Iz zagađene svesti proizilazi zagađen život i nagriženo telo. Misao je izvor delovanja, života i izražavanja; očistite izvor, i sve će biti čisto.

Promena načina ishrane neće pomoći čoveku koji neće da promeni misli. Kada čovek očisti svoje misli, on više neće želeći prljavu hranu.

Čiste misli stvaraju čiste navike. Takozvani svetac koji ne pere svoje telo nije svetac. Onaj koji je ojačao i pročistio svoje misli nema potrebe da razmišlja o zloćudnim mikrobima.

Ako hoćete da zaštitite telo, čuvajte svoju svest. Ako biste da obnovite svoje telo, ulepšajte svoju svest.

Misli o zlobi, zavisti, razočaranju, neraspoloženju, lišavaju telo njegovog zdravlja i lepote. Kiselo lice ne dolazi slučajno; njega stvaraju kisele misli. Bore koje kvare lice iscrtane su neozbiljnošću, strastima i gordošću.

Poznajem ženu od devedeset šest godina koja ima blistavo, nevino lice devojčice. Znam čoveka koji je dosta mlađi od srednjeg doba čije lice je istegnuto u neskladne konture. Jedno je rezultat drage i vedre naravi; drugo je ishod strasti i nezadovoljstva.

Kao što ne možete imati prijatno i zdravo boravište ako ne pustite vazduh i sunčevu svetlost u svoje sobe, tako i jako telo i blistavo, srećno, ili spokojno lice mogu samo biti rezultat slobodnog puštanja misli o radosti, dobronamernosti i spokojstvu u svest.

Na licima starijih ima bora koje je napravilo saosećanje, druge su napravile jake i čiste misli, a ostale su izrezbarene strašću: ko ih ne može razlikovati?

Kod onih koji su živeli pravedno, starost je spokojna, mirna, i mekano blaga, kao zalazeće sunce. Nedavno sam video jednog filozofa na samrtnoj postelji. Nije bio star osim po godinama. Umro je blago i spokojno kao što je i živio.

Nema takvog lekara kao što je vedra misao da rasprši bolesti tela; nema utešitelja koji se može uporediti sa dobrom voljom da rastera senke bola i tuge.

Živeti neprestano u mislima o zloj volji, cinizmu, sumnji, i zavisti, znači biti zarobljen u zatvoru koji smo sami napravili. Ali misliti dobro o svima, biti vedar prema svima, strpljivo naučiti da vidimo dobro u svima – takve nesebične stvari su sama vrata ka nebu; i boravljenje dan za danom u mislima o miru sa svakim stvorenjem doneće izobilan mir onome koji ih poseduje.

MISAO I SVRHA

SVE dok misao ne bude vezana za svrhu, neće biti pametnog postignuća. Kod većine, barka misli se pušta da “pluta” po okeanu života. Besciljnost je greh, i takvo plutanje ne sme se nastaviti kod onoga koji bi da se izmakne od katastrofe i uništenja.

Oni koji nemaju glavnu svrhu u svom životu postaće lak plen sitničavim brigama, strahovima, nevoljama, i samosažaljenjima, koji su svi pokazatelji slabosti, koja vodi, isto kao i namerno planirani grehovi (iako drugim putem), do neuspeha, nesreće, i gubitka, jer slabost ne može da opstane u univerzumu u kome evoluiraju snaga.

Čovek treba da spozna jednu pravednu svrhu u svom srcu, i da krene da je ispuni. On treba od ove svrhe da napravi glavnu tačku oko koje se kreću njegove misli. Ona može uzeti formu duhovnog ideala, ili može biti svetovni objekat, već prema njegovoj prirodi u tom trenutku; ali šta god da je, on bi trebalo da postojano usmeri svoje misaone snage na taj cilj, koji je postavio pred sebe.

Trebalo bi od ove svrhe da napravi svoju vrhunsku dužnost, i trebalo bi da se posveti njenom dostizanju, ne dozvoljavajući da mu misli odlutaju ka privremenim potrebama, čežnjama ili zamislama. Ovo je kraljevski drum ka samokontroli i istinskoj koncentraciji misli.

Čak i ako više puta propusti da ispuni svoju svrhu (kao što će neophodno morati dok ne prevaziđe slabost), *zadobijena snaga karaktera* biće mera *njegovog istinskog uspeha*, a to će formirati novu polaznu tačku za buduću snagu i pobjedu.

Oni koji nisu spremni da zamisle veliku svrhu trebalo bi da vežu svoje misli za izvršavanje svojih dužnosti bez greške, bez obzira koliko njihov zadatak izgledao beznačajan. Samo na ovakav način misli se mogu prikupiti i usredsrediti, a odlučnost i energija razviti, a kada se to izvrši, ne postoji ništa što se ne može ostvariti.

I najslabija duša, znajući svoju sopstvenu slabost, a verujući u istinu *da se snaga može razviti samo naporom i praksom*, verujući u to, ona će odmah početi da se trudi, i, dodajući napor na napor, strpljenje na strpljenje, i snagu na snagu, nikada neće prestati da se razvija, i najzad će postati božanski snažna.

Kao što fizički slab čovek može učiniti sebe snažnim pažljivim i strpljivim treningom, tako i čovek slabih misli može da ih učini snažnim vežbajući svoje ispravno razmišljanje.

Ostaviti po strani besciljnost i slabost, i početi razmišljati o svrsi, znači ući u redove snažnih koji vide neuspeh samo kao jedan od puteva ka dostignuću; koji teraju sve uslove da služe njima, i koji razmišljaju snažno, pokušavaju bez straha, i postižu majstorski.

Pošto je spoznao svoju svrhu, čovek bi trebalo da mentalno obeleži *prav* put do njenog ispunjenja, ne gledajući ni levo ni desno. Sumnje i strahovi bi trebalo da se rigorozno isključe; oni su element dezintegracije, koji razbija pravu liniju napora, čineći je iskrivljenom, neuspešnom, beskorisnom.

Misli o sumnji i strahu nikada nisu ostvarile ništa, i nikada to ne mogu. One uvek vode u neuspeh. Svrha, energija, snaga postupanja, i sve jake misli prestaju kada se ušunjavaju sumnja i strah.

Volja da postupamo izniče iz znanja da mi to *možemo*. Sumnja i strah su veliki neprijatelji znanja, i onaj koji ih podstiče, koji ih ne ubije, sapliće sebe na svakom koraku.

Onaj koji je pobedio sumnju i strah, pobedio je neuspeh. Svaka njegova misao je udružena sa snagom, a sve teškoće su hrabro presretnute i mudro prevaziđene. Njegove svrhe su blagovremeno posađene, i one cvetaju i daju plod, koji ne pada na zemlju pre vremena.

Misao koja je neustrašivo udružena sa svrhom postaje kreativna sila: onaj koji *zna* ovo, spreman je da postane nešto više i jače od običnog snopa kolebljivih misli i promenljivih osećaja; onaj koji *radi* ovo postaje svestan i inteligentan sprovodilac svojih mentalnih moći.

MISAO KAO FAKTOR U POSTIGNUĆU

SVE što čovek postigne i sve što propusti da postigne direktan je rezultat njegovih sopstvenih misli. U pravedno uređenom univerzumu, gde bi gubitak ravnoteže značio totalno uništenje, individualna odgovornost mora biti apsolutna.

Čovekova slabost i snaga, čistota i prljavština, su njegove sopstvene, a ne drugog čoveka; on ih je sam navukao na sebe, a ne neko drugi; i samo ih on može izmeniti, nikada neko drugi. Njegovo stanje je takođe njegovo sopstveno, a ne drugog čoveka. Njegova patnja i sreća su evoluirale iznutra. Onako kako misli, takav i jeste; kako nastavi da misli, takav će i ostati.

Snažan čovek ne može pomoći slabijem sem ako je slabiji *voljan* da mu se pomogne, a čak i onda taj slabi čovek mora postati snažan i sam, on mora, svojim sopstvenim naporima razviti snagu kojoj se divi kod drugog. Niko osim njega ne može izmeniti njegovo stanje.

Bilo je uobičajeno za ljude da misle i da kažu, “Mnogi ljudi su robovi jer je jedan tlačitelj; hajde da mrzimo tlačitelja.” Sada, međutim, među našom sve većom nekolicinom postoji tendencija da se obrne ovaj sud, i da se kaže, “Jedan čovek je tlačitelj jer su mnogi robovi; hajde da preziremo robove.”

Istina je da su tlačitelj i rob saradnici u neznanju, i, dok izgleda da povređuju jedan drugog, u stvarnosti povređuju sebe. Savršeno Znanje primećuje dejstvo zakona u slabosti potlačenog i u pogrešno primenjenoj moći tlačitelja, savršena Ljubav, videći patnju, koja prati oba ova stanja, ne osuđuje nijednog; savršeno Saosećanje obuhvatiće i tlačitelja i potlačenog.

Onaj koji je pobedio slabost, i odbacio sve sebične misli, ne pripada ni tlačiteljima ni potlačenima. On je slobodan.

Čovek se može podići, pobediti i postići samo uzdizanjem svojih misli. On može ostati slab, jadnan i bedan odbijajući da uzdigne svoje misli.

Pre nego što čovek može da postigne bilo šta, čak i u svetovnim stvarima, mora podići svoje misli iznad ropskog životinjskog zadovoljenja. On ne mora, da bi uspeo, odustati od svega životinjskog i sebičnog, nikako, ali jedan deo on mora, u najmanju ruku, da žrtvuje.

Čovek čija je prva misao životinjsko zadovoljenje ne bi mogao ni da misli jasno ni da planira metodično, ne bi mogao da nađe i razvije latentne zalihe, i propao bi u svakom poduhvatu. Pošto nije ni počeo da hrabro kontroliše svoje misli, on nije u

položaju da kontroliše poslove i da prihvati ozbiljnu odgovornost. On nije dorastao tome da radi nezavisno i da stoji sam. Ali on je ograničen samo mislima, koje je on odabrao.

Ne može biti napredovanja, ni postignuća bez žrtve, a čovekov svetovni uspeh će biti mera toga da on žrtvuje svoje zbrkane životinjske misli, i usmeri svest na razvijanje svojih planova, i na osnaživanje odlučnosti i samopouzdanja.

I što više uzdigne svoje misli, što hrabriji, uspravniji i pravedniji on postane, njegov uspeh će biti veći, njegova postignuća će biti blagoslovenija i trajnija.

Univerzum ne čini ustupke pohlepnima, nepoštenima, grešnima, iako na samoj površini može ponekada izgledati da to čini; on pomaže poštenima, velikodušnima, pravednima.

Svi veliki Učitelji tokom vekova izrekli su ovo u raznim formama, a da bi dokazao i znao to čovek mora biti uporan u tome da postaje sve pravedniji i pravedniji uzdizanjem svojih misli.

Intelektualna postignuća su rezultat misli posvećene potrazi za znanjem, ili za lepim i istinitim u životu i prirodi. Takva postignuća mogu biti ponekad povezana sa sujetom i ambicijom, ali ona nisu ishod ovih karakteristika; ona su prirodni nastavak dugog i napornog truda, i čistih i nesebičnih misli.

Duhovna postignuća su upotpunjavanje svetih težnji. Onaj koji živi stalno u poštovanju plemenitih i uzvišenih misli, ko se bavi svime što je čisto i nesebično, on će, kao što sunce postiže svoj zenit, a mesec postaje pun, postati mudar i plemenit u karakteru, i uzdići će se do položaja uticaja i blagoslovenosti.

Postignuće, bilo koje vrste, je kruna napora, dijadema misli. Uz pomoć samokontrole, odlučnosti, čistote, pravednosti, i dobro usmerene misli čovek se uspinje; uz pomoć animalnosti, lenjosti, prljavštine, iskvarenosti, i zbrke misli čovek pada.

Čovek se može uzdići do velikih uspeha u svetu, i čak do božanskih visina u duhovnom carstvu, i opet se spustiti u slabost i očaj dozvoljavajući arogantnim, sebičnim i pokvarenim mislima da ga obuzmu.

Pobede postignute pravom mišlju mogu se održati samo budnošću. Mnogi popuste kada je uspeh osiguran, i hitro padnu natrag u neuspeh.

Sva postignuća, bilo u poslu, intelektualnom, ili duhovnom svetu, su rezultat nedvosmisleno usmerene misli, njima vlada isti zakon i imaju isti metod, jedina razlika leži u *predmetu dostignuća*.

Onaj koji bi da postigne malo mora žrtvovati malo; onaj koji bi da postigne mnogo mora žrtvovati mnogo; onaj koji bi da dosegne visoko mora žrtvovati u veoma velikoj meri.

VIZIJE I IDEALI

SANJARI su spasioci sveta. Kao što nevidljivi svet podržava ovaj vidljivi, tako se i ljudi, kroz sva svoja iskušenja i grehove i odvratne poslove, hrane predivnim vizijama svojih usamljenih sanjara.

Čovečanstvo ne može zaboraviti svoje sanjare; ne može dozvoliti da njihovi ideali izblede i umru; ono živi u njima; ono ih zna kao stvarnost koju će ono jednog dana videti i spoznati.

Kompozitor, vajar, slikar, pesnik, prorok, mudrac, to su tvorci sledećeg sveta, arhitekti raja. Svet je divan jer su oni živeli; bez njih, izmučeno čovečanstvo bi nestalo.

Onaj koji gaji divnu viziju, božanski ideal u svom srcu, jednog dana će ga ostvariti. Kolumbo je gajio viziju drugog sveta, i on ga je otkrio; Kopernik je održavao viziju višestrukosti svetova i šireg univerzuma, i on ih je otkrio; Buda se držao vizije duhovnog sveta nekvarljive lepote i savršenog mira, i on je ušao u njega.

Hranite svoje vizije, hranite svoje ideale, hranite muziku koja poigrava u vašem srcu, lepotu koja vam oblikuje svest, divotu koja obavija vaše najčistije misli, jer iz njih će iznići svi divni uslovi, sva rajska sredina; od njih, samo ako im ostanete verni, vaš svet će na kraju biti izgrađen.

Želeti znači dostići; težiti znači ostvariti. Da li će čovekova najniže želje dostići punu meru u ispunjenju, a najčistije težnje gladovati zbog nedostatka podrške? Nije to Zakon: takvo stanje stvari nikada ne može zavladatai: “traži i daće ti se.”

Sanjajte uzvišene svnove, i kako sanjate, takvi ćete i postati. Vaša Vizija je obećanje onoga što ćete biti jednog dana; vaš Ideal je proročanstvo onoga što ćete na kraju otkriti.

I najveće postignuće bilo je u početku i jedno vreme samo san. Hrast spava u žiru; ptica čeka u jajetu; a u najvišim vizijama duše pokreće se anđeo koji se budi. Snovi su seme stvarnosti.

Vaše okolnosti možda nisu prijatne, ali one neće dugo ostati takve samo ako pronađete neki Ideal i krenete da ga dostižete. Vi ne možete putovati *iznutra*, a ostati da stojite mirno *spolja*.

Evo mladića koji je teško pritisnut siromaštvom i naporom; zatvoren je duge sate u nezdravoj radionici; neškoloivan, i bez svih finih veština. Ali on sanja o boljim stvarima; on razmišlja o inteligenciji, o prefinjenosti, ljupkosti i lepoti.

On pronalazi, mentalno nadograđuje, jedan ideal uslova života; obuzima ga vizija šire slobode i većeg prostora delovanja; nemir ga goni na akciju, i on koristi sve svoje slobodno vreme i sredstva, koliko god oni bili mali, da razvija svoje latentne snage i mogućnosti.

Vrlo brzo njegova svest se toliko izmenila da radionica više nije mogla da ga zadrži. Ona je postala toliko neskladna sa njegovim načinom razmišljanja, da je ispala iz njegovog života kao odbačena odeća, i, sa porastom broja prilika, koji se poklapao sa njegovim rastućim snagama, on odlazi iz nje zauvek. Godinama kasnije vidimo ovog mladića kao odraslog čoveka.

Nalazimo ga kao gospodara određenih umnih snaga, pomoću kojih on upravlja tako da ima uticaj u celom svetu i sa skoro neprevaziđenom moći. U svojim rukama on drži konce ogromnih odgovornosti; on govori, i gle, životi se menjaju; ljudi i žene pomno prate njegove reči i menjaju svoje karaktere, i, kao sunce, on postaje stalni i svetleći centar oko koga se vrte bezbrojne sudbine. On je ostvario Viziju svoje mladosti. Postao je jedno sa svojim Idealom.

I ti, takođe, mladi čitaocu, shvatićeš da će Vizija (a ne dokona želja) tvog srca, bilo da je prosta ili divna, ili mešavina oboje, za tebe uvek težiti prema onome što ti, tajno, najviše voliš.

U tvoje ruke biće dat tačan rezultat tvojih sopstvenih misli; dobićeš ono što zaslužiš; ni manje, ni više. Kakva god da je tvoja sadašnja sredina, ti ćeš pasti, ostati, ili se uzdići sa svojim mislima, svojom Vizijom, svojim Idealom.

Postaćeš onoliko mali koliko i želja koja te vodi; veliki koliko i tvoja glavna težnja: kako je divno rekao Stenton Kirkam Dejvis, “Ti bi mogao biti knjigovođa, i odjednom išetati kroz vrata koja su ti toliko dugo izgledala kao prepreka za tvoje ideale, i naći ćeš se pred publikom – sa penkalom još uvek zadnutim za uvo, sa mrljama od mastila na tvojim prstima i tada i na tom mestu izlićeš bujicu svoje inspiracije.

Ti možeš terati ovce, a dolutaćeš do grada, primitivnog izgleda i otvorenih usta; dolutaćeš pod neustrašivim vođstvom duha u studio majstora, i posle nekog vremena on će reći, “Nemam više šta da te naučim.” I sada si ti postao majstor, koji je tako nedavno sanjao o velikim stvarima dok je terao ovce. Položićeš testeru i strug da bi uzeo na sebe preporod sveta.”

Nepromišljeni, neznalice i lenji, uočavajući samo vidljive efekte stvari a ne same stvari, govore o sreći, o fortuni, o prilici. Kada vide čoveka kako se obogatio, oni kažu, “Ala je imao sreće!” Primećujući drugog koji je postao obrazovan, oni uzviknu, “Ala je imao veliku podršku!”

A videći svetački karakter i veliki uticaj drugoga, oni primete “Kako mu slučaj pomaže svaki put!” Oni ne vide pokušaje i neuspehe i borbe sa kojima su se ovi ljudi svojevolejno susreli da bi stekli svoje iskustvo; nemaju saznanje o žrtvama koje su oni podneli, neustrašivim naporima koje su uložili, o veri koju su upražnjavali, da bi mogli prevazići naizgled nepremostivo, i ostvariti Viziju svoga srca.

Oni ne vide tamu i bol srca; oni samo vide svetlost i radost, i to nazivaju “srećom”.

Oni ne vide dugo i naporno putovanje, već samo spaze prijatni cilj, i to nazivaju “dobrom srećom”, ne razumeju taj proces, već samo opažaju rezultat, i zovu ga slučajem.

U svim ljudskim poslovima postoje *napori*, i postoje *rezultati*, i jačina tih napora je mera rezultata. Slučaj to nije. Darovi, moć, materijalni, intelektualni i duhovni posedi su plodovi napora; oni su zaokružene misli, postignuti ciljevi, ostvarene vizije.

Vizija koju slavite u svojoj svesti, Ideal koji stavljate na presto svoga srca – to je ono čime ćete izgraditi svoj život, to je ono što ćete postati.

SPOKOJSTVO

SMIRENOST uma je jedan od divnih dragulja mudrosti. Ona je rezultat dugog i strpljivog napora samokontrole. Njeno prisustvo je pokazatelj sazrelog iskustva, i više nego običnog znanja o zakonima i funkcionisanju misli.

Čovek postaje smiren u meri u kojoj razume sebe kao biće koje je evoluiralo mišlju, jer za takvo znanje neophodno je razumevanje drugih kao rezultat mišljenja, a kako on razvija ispravno razumevanje, i vidi sve jasnije i jasnije unutrašnje odnose stvari po delovanju uzroka i posledice, on prestaje da džangriza i duva i brine i žali, i ostaje odvažan, uporan, spokojan.

Smiren čovek, pošto je naučio da vlada sobom, zna kako da se prilagodi drugima; a oni, sa svoje strane, poštuju njegovu duhovnu snagu, i osećaju da mogu da uče od njega i da se oslone na njega.

Što čovek postaje spokojniji, to je veći njegov uspeh, njegov uticaj, njegova snaga dobrog. Čak i obični trgovac otkriće da se njegov prosperitet u poslu razvija kada razvije veću samokontrolu i pribranost, jer će ljudi uvek više voleti da imaju posla sa čovekom čije ponašanje je u velikoj meri ujednačeno.

Snažnog, mirnog čoveka uvek vole i poštuju. On je kao senovito drvo na žednoj zemlji, ili stenoviti zaklon u oluji. “Ko ne voli spokojno srce, život u prijatnom raspoloženju i ravnoteži?”

Nije bitno da li pada kiša ili sija sunce, ili kakve promene nailaze onima koji imaju ove blagoslove, jer su oni uvek prijatni, vedri i smireni. Ovaj izvrstan stav karaktera, koji mi nazivamo spokojstvom je poslednja lekcija kulture, plod duše.

On je dragocen kao mudrost, poželjniji nego zlato – da, čak i najfinije zlato. Kako beznačajno izgleda obično stremljenje za novcem u poređenju da vedrim životom – životom koji obitava u okeanu Istine, ispod talasa, ispod dohvata oluja, u Večitom Spokojstvu!

“Koliko mnogo ljudi koje poznajemo zagorčaju svoje živote, koji unište sve što je prijatno i lepo svojom eksplozivnom naravi, koji unište svoj stav i karakter, i unose zlu krv!”

Pitanje je da li velika većina ljudi ne uništava svoje živote i ne kvari svoju sreću usled nedostatka samokontrole. Kako malo ljudi sretnemo u životu koji su uravnoteženi, koji imaju onaj izvrsni stav koji je karakterističan za potpuno formiran karakter!

Da, čovečanstvo kulja sa nekontrolisanom strašću, uzburkano je od bola kojim ne vlada, raznose ga teskobe i sumnje. Samo mudar čovek, samo onaj čije misli su kontrolisane i prečišćene, primorava vetrove i oluje duše da ga slušaju.

Duše koje oluja baca, gde god da ste, pod kojim god uslovima da živite, znajte da se u okeanu života smeše ostrva Blagoslovenosti, i sunčana obala vašeg ideala čeka vas da dođete.

Držite čvrsto ruku na kormilu vaše misli. U kori vaše duše odmara se vladajući Gospodar; On samo spava: probudite Ga. Samokontrola je snaga; Ispravna Misao je gospodarenje; Smirenost je moć. Recite svom srcu, "Tišina, budi mirno!"